

Socialdepartementet
103 33 Stockholm
registrator@social.ministry.se
s.st@social.ministry.se

Remissvar: Lag om stöd och skydd för barn och unga (LBU) (SOU 2009:68)

Sveriges Tandläkarförbund vill lämna synpunkter på betänkandet av Barnskyddsutredningen.

Sveriges Tandläkarförbund ser mycket positivt på att man tar ett samlat grepp om barns och ungas behov av stöd och skydd och välkomnar utredningens förslag om en särskild lag på området. Denna utgör en välbehövad förstärkning av barns och ungas ställning i samhället och rätten till hälsa och utveckling, allt i enlighet med FN:s Barnkonvention.

Sveriges Tandläkarförbund vill också påkalla uppmärksamhet på vikten att se tandvården som en viktig part i att förhindra och upptäcka om barn och unga far illa eller riskerar att fara illa.

I betänkandet nämns att bl. a. ”hälso- och sjukvård har ett stort ansvar för att tillgodose behoven hos barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa inom sina respektive kompetensområden.” Inom tandvården träffar man samtliga barn och unga på regelbunden basis och får därmed inblick i deras livssituation. Tandvården har därmed en i hälso- och sjukvårdssammanhang närmast unik kontakt med barn och ungdomar. I den tidigare utredningen Barnmisshandel – Att förebygga och åtgärda (SOU 2001:72) framhölls att tandvården ska ses som en del i hälso- och sjukvården samt att barn och unga ska tillförsäkras medicinsk vård inklusive tandvård. Barnmisshandelsutredningen föreslog även ändringar i Tandvårdslagen för att stärka barnets ställning i tandvården. Tandläkarförbundet beklagar att den nu aktuella Barnskyddsutredningen överhuvudtaget inte nämner tandvården i sin utredning.

Landstingen har idag ett övergripande ansvar för barn- och ungdomstandvården, men som för annan vård finns ett fritt vårdval. Vårdnadshavaren kan därmed välja att barnet/ungdomen får sin tandvård antingen inom Folktandvården eller hos privat vårdgivare. Inom flera landsting har man under senare år bedrivit intern utbildning kring Barn som far illa och den anmälningsplikt som finns enligt nuvarande Socialtjänstlag. Det finns trots detta en osäkerhet om hur anmälan ska göras. Om den ska göras av enskild behandlare eller om fall där man misstänker att barn far illa först ska ”bollas” med specialistklinik för barntandvård (pedodonti) eller i hur stor uträkning klinikledning ska involveras. Tandläkarförbundet menar att det är viktigt att lagen blir tydlig på denna punkt och att den enskilde behandlaren ansvar framhålls då en vidare bollning kan innebära att anmälan fördröjs. Samtidigt är det viktigt att peka på behovet av kontinuerlig utbildning och stöd till personal i dessa frågor.

Sveriges Tandläkarförbund

Utbildningsinsatserna har lett till en ökning av antalet aktualiseringar av barn och unga inom socialtjänsten från tandvårdens sida. Flertalet anmälningar rör brister i omsorg/fysisk försummelse. Exempel från detta område är barn som undanhålls tandvård från vårdnadshavaren. Barnen uteblir från undersökningar och när de så småningom kommer till tandvården ses omfattande vårdbehov som för barnet inneburit obehag, värk, svårigheter att äta och dessutom ett ur estetisk synvinkel missprydande tandstatus. Detta område har även uppmärksammats av Barnombudsmannen som i ett uttalande tillsammans med Barnombudsmännen från övriga nordiska länder uppmanat tandvården till ökad vaksamhet för dessa problem och i förekommande fall anmälan till socialtjänsten. Tandläkarförbundet vill också uppmärksamma utredaren på att en ökande andel av barn- och ungdomspopulationen idag får sin tandvård hos privat vårdgivare och därmed är fler vårdgivare engagerade i omhändertagande av barn och unga inom tandvården. Det finns här en risk att man har svårare att identifiera barn som inte kommer till tandvården i de fall vårdnadshavare byter vårdgivare för sina barn. Mot denna bakgrund anser Tandläkarförbundet att det är viktigt att lagstiftningen blir tydlig när det gäller tandvårdens ansvar.

I betänkandet beskriver utredaren samverkan mellan myndigheter och strategier för samverkan bl a mellan kommuner och landsting. Här vill Tandläkarförbundet framhålla att tandvårdens behov av samråd med andra myndigheter, särskilt i fall där man misstänker omsorgssvikt. Då tandvården träffar barn och unga kontinuerligt har man möjlighet att upptäcka fall av omsorgssvikt i tidigt skede. Inom tandvården finns också erfarenhet av bristande förståelse hos socialtjänsten för betydelsen/innebörden av den omsorgssvikt som tandvården registrerar. Man har upplevt att inget hänt efter kontakt med socialtjänsten. Mot denna bakgrund välkomnar Tandläkarförbundet utredarens förslag om återkoppling från socialtjänsten till den som gjort anmälan, och att återkoppling kan ske oavsett om anmälaren är verksam inom offentlig eller privat verksamhet. Det är viktigt att samverkan görs i praktiken och särskilt mellan socialtjänsten och tandvården.

Med vänlig hälsning
SVERIGES TANDLÄKARFÖRBUND

Roland Svensson
Ordförande

enligt uppdrag

Jeanette Falk
Kanslichef